

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Dtn za inozemstvo 80 Dtn. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davok posebe. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3112

Redukcije doklad poročenim uradnicam

Kakor glas iz davne, prebolele dobe mi je udarilo na uho. Vsa znamenja kažejo, da gre toliko hvaljena prosvetljenost rakovo pot. Koliko truda je stalo, da si je izvojevala žena vsaj skromen del enakopravnosti. S kakšnim navdušenjem je delala še pred kakimi tridesetimi leti, da bi izvojevala priznanje sebi in svojemu delu. A zdaj, komaj so se prikazali skromni uspehi, pa nam grozi polom, komaj zgrajene stavbe.

Žena še z daleka ni bila enakopravna možu, čeprav ji je po zakonu zagotovljena enakopravnost. Praksa se ji je vedno uprla. Študij je ženam dovoljen, toda kako je bilo z nastavitvijo? Ali ste že videli ženskega sodnika, državnega tožilca itd.? Ali ste že videli, da bi bila žena izvoljena za poslanca, da o ministru niti ne govorim. Vseskozi lahko vidimo, da ima žena dostop po večini le do slabo plačanih, napornih poklicev. Tam, kjer je boljši zaslužek ob lažjem delu, tja žena ne spada — tak poklic ne odgovarja njeni ženskosti! Kaj si hočemo. Mož je pač vzel logiko v zakup.

Pa še te pičle pravice, ki si jih je žena priborila z vztrajnostjo, vestnostjo pri izvrševanju svojega poklica, ji hočejo zdaj spet vzeti. Žena bodi spet samo mati, samo soproga in gospodinja, kakor še v polpretekli dobi. Vzrok — kriza, ker je toliko moških brezposelnih. Pozablja jo malo, majčkenu malenkost, da so zdaj pač drugi časi, nego so bili nekdanj, in da se moški dandanes nič radi ne ženijo, ako žena ne more prispevati k skupnemu gospodarstvu. Izobčenje žene iz javnega službovanja bi torej pomenilo pahnuti jo v skrajno bedo in obup.

Izdana je naredba, ki zadeva prav občutno ženske pravice. Poročenim nameščenkam so ukinjene, oz. zmanjšane draginjske doklade. Naj govorim tukaj predvsem o učiteljskem stanu, kajti groz nameščenih žen se nahaja baš v šolski službi.

Pri regulaciji plač ob prevedbi je bilo določeno sledeče: plača je sestavljena iz osnovne plače, položajne in draginjske doklade in stanarine. Torej tako osnovna plača, kakor položajna in draginjska doklada in stanarina tvorijo integralen del celokupne plače. Na vse to ima nameščenec po zakonu zameteno pravico. Pa se je zgodilo, da je država prenesla stanarino na občine. S tem je postala stanarina v več primerih iluzorična, ker so se preobremenjene občine branile izplačila. Pa je šlo še dalje. Poročene učiteljice nimajo pravice na stanarino. Ali ne rabi familija več prostora nego tesno samsko sobico? Pa zakaj ravno ženi vzeti stanarino? Ali bi ne bilo bolj prav — ako že mora biti vzeto — da se ukine vsakemu zakonu pol? Efekt bi bil sicer isti, toda gre tu za princip. Plača poročene učiteljice je bila torej zmanjšana, kakor da je kaznovana, ker se je poročila.

Dolžnosti ji niso bile zmanjšane. Toda tega še ni bilo dosti. Tajno in odkrito so nekateri iz lastnih vrst nastopali proti poročenim nameščenkam. So to tisti, ki niso bili dosti previdni pri izbori svoje zakonske polovice in imajo nepridobitne žene. Ko jih zdaj tlavi gospodarska beda, zavidajo srečnejšim tovarišem, katerih žene služijo tudi pare in pomagajo vzdrževati skromno gospodinjstvo ter vzgajati deco. Torej gola zavist jim diktira njihove članke, v dnevnim in strokovnim tisk.

Drugo kategorijo tvorijo one nekdanje državne nameščanke, ki so ob svoji poroki ostavile službo, bodisi, da so se čutile nezmožne za njeno izvršitev, bodisi, da so bile prekomodne in so sanjale samo o idiličnem zakonskem gnezdu. Ko zdaj pritiska beda, imajo polna usta o svojem »socialnem čutu«, ki jim je diktiral odstopiti službo drugi, ko so se zatekle v možovo varstvo. Pozabijo samo malenkost, da takrat, ko so se one poročile, še ni bilo brezposelnih, torej tudi ni nihče apeliral na njih »socialni čut«.

Tretjo kategorijo tvorijo naposled one brezposelne učiteljice, ki pričakujejo namestitve samo od tega, da bi bila druga odstavljena. Torej drugi vzeti potrebni kruh, da se sama nasiti. Pri tem zlahkemu podvigu se tolažijo s teorijo, da se hočejo poročiti samo z bogatašem, ki jim bo lahko nudil vse udobnosti življenja. S stališča idealne ljubezni seveda jako priporočljiva in moralna teorija. Toda ne vem, drage gospodične, če se ne boste nekega lepega dne znašle v istem položaju, kakor zdaj one, katerim odkrate danes pravico do službe, kajti življenje je neizmerno kruto in se maščuje z nepopisno doslednostjo.

Vsi ti navidezni razlogi so našli razumevanja. Zakaj pa tudi ne. Saj je bilo s tem delo tako olajšano. Nič ni treba več preudarjati od kod vzeti denar za nova nameščenja. Vzemimo poročenim nameščenkam, saj činovniški kader to sam zahteva. Ergo. — Zdaj pa malo računa.

Samec živi tako rekoč kakor ptič pod nebom. Za svoje male potrebe ne rabi skoro

nobene postrežbe. To malo, kar si privoči, mu ne pade težko na žep. Na hrano hodi k poročenemu kolegu ali kamorkoli in je preskrbljen. Vse drugače se pokaže račun pri poročenih. Ker je žena v službi, ne more stati doma pri ognjišču. Mora imeti služkinjo. Ko pride deca, je stvar še nujnejša. Zdaj ji ne zadostuje katerokoli dekle, da ji zvari tisto malo jela. Mora imeti zanesljivo osebo, kateri lahko zaupa dete. Treba jo je tudi temu primerno honorirati. Na služkinjo troši tedaj poročena nameščenka vsaj polovico svoje plače, saj treba služkinjo tudi hraniti in oskrbovati. Zdaj se ji pa skrčijo njeni itak dosti pičli prejemki. Ali se ne bo vselila v tako gospodinjstvo beda? Ko že plača obeh komaj zadostuje za vzdrževanje in vzgajanje familije — zakaj jima vzeti še to malenkost. Ali res ne sme učiteljska rodbina slobodno dihati in voditi vsaj malo bolj kulturno življenje? Kakšen ugled naj ima učitelj na vasi, če živi borno življenje? Miniti ga pa mora tudi vse veselje do dela, ako mu je plačilo za vestno opravljeno delo tako pičlo odmerjeno.

In učiteljice poročene z možmi v svobodnem poklicu? Z malo izjemami so situirane še slabše nego žene državnih nameščencev. A vendar so njih možje deklarirani vsi za dovolj premožne, čeprav je baš njih zajela kriza najobčutnejše. Koliko je pač teh mož, ki životarijo in se vzdržijo za silo na površju baš z ženinim zaslužkom. In če tak mož zbolí ali postane drugače nesposoben za pridobivanje, sloni vse breme na ženinih ramah, ker njen mož pač ne uživa penzije, kakor državni nameščenec. Zakaj naj se tem ženam reducirajo plače, ko vendar vestno vrše svojo službeno dolžnost.

In ta večna gonja zaradi dvojnega zaslužkarstva. Mislim, da dela in služi vsak za sebe. Če dela žena, ne dobi s tem mož dvojne plače. Za ženino delo je plačana le ona, a ne njen mož. Ni to torej noben dvojni zaslužek, ampak samo plača za pošteno delo.

Zakaj pa pri kmetu ne govori nihče o dvojnem zaslužkarstvu, ko delata vendar oba? Zakaj sme delavčeva žena hoditi v tovarno na delo, da služita oba? Zakaj se sme državnim nameščencem poročiti s šiviljo, trgovko, gostilničarko itd., pa mu nihče tega ne zameri?

Določene so tudi redukcije draginjskih doklad onim državnim nameščencem, ki stanujejo pri starših.

Ako službuje v kakem kraju učitelj, ki tam nima rodbinskih vezi, ga sme njegov kolega nekaznovan vzeti v svoje okrilje. Smé pri njemu stanovati in jesti. Nihče nima nič proti temu. Ako je pa ta mladi kolega slučajno iste krvi, kot njegov stanodajalec in hranitelj, je to razlog, da se mu znižajo za 50% draginjske doklade. Starši smejo svojega sina sicer denarno podpirati, in natura pa ne.

Delavčeva rodbina sme skupaj stanovati in svoje pare skupno porabiti. Obrtnik smé svoje otroke zaposliti v svojem obratu, le državnim činovnik, ki je dolga leta trošil od ust pritrpane dinarčke za sinovo izobrazbo, ga ne sme vzeti k svoji mizi. Nihče pa ne vpraša ako drž. nameščenec podpira denarno svojega mladega slabo plačanega sina, posebno če vrši dosti izvenšolskega dela, kar povzroča — kakor vsakemu znano — znatne stroške. Za poštvalno izvenšolsko delo bi smeli učitelji pričakovati samo nagrad in priboljškov, ne pa okrnjenja prejemkov.

Poudarila sem dosedaj samo gospodarski vpliv teh redukcij. Oglejmo si še pravno stran.

Reducirani so dohodki poročenim učiteljicam, čeprav jim niso dolžnosti prav nič reducirane — baš nasprotno — saj skoraj povsod primanjkuje učnega osebja, ki ga morajo ostali nadomeščati.

S tem je potisnjena poročena učiteljica na neko nižjo stopnjo, je torej manjvredna. In to samo zaradi tega, ker je ženska in ker je vezala svojo življenjsko pot s potjo moža, ki je njenemu srcu blizu. Zakaj pa niso mož in ženi zmanjšane doklade v isti meri? Ali bi ne bilo to pravičnejše? Žena bodi vedno zastopljena. Samo glede dolžnosti mora veljati za polnovredno, saj nihče ne zahteva od nje manj — prej več, kot od moža. Za enako delo enake pravice in enako plačilo!

Ako torej res ni drugega izhoda, ako res ni mogoče najti sredstev za nove nameščence, naj bi bil ta odtelgljaj vsaj pravično razdeljen na celokupni uradniški kader. Ako bi vsak poedini žrtvoval le par procentov — progresivno z večjo plačo, bi se to skoraj ne občutilo. A predvsem bi bilo pravično razdeljeno. Saj vendar ne gre, da bi morali eni žrtvovati vse, drugi pa nič.

Danes se žena ne more več zadovoljiti z drobtinicami, ki padejo z miz moških. Tudi ona zahteva svoje pravice. Minili so časi, ko je bila samo brezpravna, nedoletna sužnja moževa. Danes se zaveda i žena svojega človeškega dostojanstva in zna ceniti svojo in svojega dela vrednost. Postala je končno samostojna in odklanja vsako zastopitev radi svojega spola. Brez žene ne bi bilo niti moža in prve korake jim je očevala žena. To naj bi imeli možje vedno pred očmi.

E. Sittig-Dolinar

Dneva mladinske glasbe

Pod pokroviteljstvom Njegovega Velikanstva kralja in okriljem sekcije JUU za dravsko banovino, priredi »Trboveljski slavček« in poleg njega 20 mladinskih pevskih zborov iz vse dravske banovine, koncert. »Trboveljski slavček« bo pel v soboto 2. junija ob 20. uri, ostali zbori pa v nedeljo dopoldne ob 11. uri v veliki dvorani hotela Union.

»Trboveljski slavček«.

Nihče ne more zanikati velikega pomena in napredka na polju mladinske glasbe ob priliki te velike prireditve. Zgodovina naše glasbene umetnosti ne beleži še nobenega takega pojava. S tem, da bo praznoval »Trboveljski slavček« stoti nastop, s tem, da bo sodelovalo na koncertu 20 mladinskih zborov, je gotovo najlepši dokaz, da naša pesem, v svoji umetniški rasti dosega vrhove, s katerih ji bo omogočen razgled in pot v svetlejšo bodočnost. Če nam je doumljivo to, potem nikakor ne smemo prezreti še drugega velevažnega dejstva, da so tvorci tega velikega dela in uspeha mladi ljudje, s čimer je dovolj močno potrjena vera, da njihova volja in njihovo delo vsebuje še mnogo neizčrpanih mladih moči, ki si bodo tekom časa s svetlim idealizmom priborili častno mesto in priznanje najelementarnejšemu in najiskrenejšemu izrazu svoje čiste slovsanske duše in misli. Pe-

sem, ta najbolj zlahkna cvetka vseh narodov je imela v sebi toliko življenjske sile in moči, da je dala v najtežjih trenutkih vsem narodom in vekovom spricho svojega idealizma in ubranosti povsem drugo lice, kakor bi ga sicer imeli. To, da se je mladina tudi danes izbrala pesem za najboljšega prijatelja in vodnika v življenju, je najboljše jamstvo za zaupanje v njen optimizem tudi za bodoče.

In kdo je prav za prav pionir, ki se je lotil s pesmijo in njeno umetnostjo ozdravitve današnjega življenja, ali bolje, novega gledanja in dojemanja življenjskih vrednot, ki naj uredi to razbito in razkosano življenje tega stoletja? Učitelj s svojimi otroki. Kdor je zajemal iz večne narodove duše, sprejemal, prekrasil in poživljeno dajal od sebe, ta je bogat in njegov zaklad ne bo nikoli izčrpan. Tovariš Suligoj je bil eden prvih, ki je najbolj in najgloblje razumel otroško narodno dušo. S pomočjo sekcije JUU v Ljubljani in učiteljskega pevskega zbora, ki je s svojim delom pričel sistematično izvajati program, so se dosegli veliki uspehi in največji, bo gotovo nastop 2. in 3. junija. Ta nastop, ki naj bo v pozdrav in ponos vsemu učiteljsstvu, pa naj bo obenem tudi vzpodbuda k nadaljnjemu gojenju naše pesmi v mladinskih pevskih zborih.

Izobrazba našega obrtnega naraščaja

Napredek naroda in države zahteva harmoničen razvoj vseh slojev prebivalstva. Vsakemu gre pri tem določeno mesto. Interes narodnega gospodarstva zahteva tudi za obrt prostega razmaha. Ne samo zato, da se ohrani tradicionalni obraz naših mest in podeželskih trgov, temveč, ker je ravno našemu obrtništvu poverjena in še bodočnosti važna naloga, da se iz njega organski in od spodaj navzgor razvija naša industrija. Naša, ker to kar na ime industrije pri nas sedaj obstaja, po največjem delu ni naše, ampak tuje, služi tujim interesom ter upreza v te tako našo delovno silo, kakor naš kapital.

Za vršitev tako važne naloge pa moramo imeti sposobno obrtništvu.

Enotno izhodišče za harmoničen razvoj našega obrtništvu je podano v zakonu o obrtjih od 15. nov. 1931. Unifikacija obrtništvu je dobila z njim smotreno podlago. Na tej se bo edinstveno šele izoblikoval naš obrtni stan. Je toraj zadeva bodočnosti.

V bodočnosti pa ne bodo imeli več besede nositelji sedanosti. Bodočnost gre mladini, ona bo svoje razmere uredila po svoje. Ako želimo bodočnosti obrtnega stanu propeha moramo v sedanosti posvetiti vso pažnjo vprašanju mladine.

Vprašanje obrtnega naraščaja obravnava ob. z. v II. poglavju, ki govori v 1. oddelku o praktičnem strokovnem usposobljenju mladine pri mojstru, v 2. oddelku pa o teoretični strokovni izobrazbi vajencev v strokovno nadaljevalnih šolah.

Za izučitev obrti in pridobitev obrtnih pravic je prvo in drugo potrebno in obvezno. To je gotovo velika pozitivna vrednota, ki jo je prinesel zakon.

Nas tu zanima teoretična stran obrtne izobrazbe, vprašanje strokovne nadaljevalne šole. Njeni cilji, njena oblika in njen ustroj.

Zakon jo imenuje strokovno-nadaljevalno šolo. Je nadaljevalna šola, ker sega za vajence obvezna doba njenega obiskovanja tudi preko obveznosti po zakonu o narodnih šolah. Je pa strokovna šola, ker služi specialno napredku ali splošnega obrtnega staleža, ali posameznim določenim panogam njegovim. Kot strokovna šola je prva, ki nastopi v življenju vajenca po zadostitvi njegovim obveznostim po zakonu v narodnih šolah (§§ 8., 10.). Je toraj elementarna strokovna šola v pogledu pridobitve onega osnovnega tehni-

nega znanja, ki je potrebno, ako hočemo dati bodočemu vestnemu in po uspehih stremočemu obrtniku sposobnost, da si potom lastne nadaljnje izobrazbe pridobi strokovno znanje, ki bo segalo preko povprečja sodobne obrtniške spretnosti in ga usposobilo, da postane nosilec napredka in razvoja svojega stanu.

Ta šola toraj nima namena nuditi učencu normalno izobrazbo. Osnove za to mora prinesiti posameznik že seboj, četudi v različni meri. In popolnjevati jo bo moral sam, potem lastne pridnosti, ali s pomočjo izobraževalnih ustanov.

Zakon sam o ciljih in značaju teh strokovnih nadaljevalnih šol ne govori. To je prepustil pravilniku, ki smo ga čakali skoro tri leta. Osnutek tozadevne uredbe je sedaj gotov in so strokovni krogi dobili priliko, da se o njem izrazijo. O ciljih šole tudi ta uredba ne pove veliko. V § 1. pravi samo: »Učitelj usavršavanja zanatskih (odnosno fabričkih) i trgovačkih učenika (segrta) i pomočnika stvaraju se opštinske stručno-produžne škole u mestima gde ima... itd.«

To ni veliko. Pač pa spoznamo iz navedenega »Nastavnega plana« (§ 16.), da namestitev nekako mešanico splošno-izobraževalne nadaljevalnice z nekaj strokovnega učenja. V izmeri odmerjenega učnega časa (8 ur tedensko) pa oboje ne gre. Bo tratenje sil in časa.

Resnica pa je, da je strokoven pouk brez gotovega pridobitvenega predznanja ako ne nemogoč, vsaj zelo otežkočen. Toda skrb za to bi morala biti poverjena času pred vstopom v učno razmerje za izučitev rokodelstva. V tem pogledu je zakon gotovo pretoleranten.

Razmeroma mnogo več pa grešijo v tem pogledu zastopniki obrtnega stanu sami. Oni so najbolj interesirani na tem, da ustvarijo možnosti za napredek obrtništvu. To bodo dosegli, ako bodo pri sprejemu novih vajencev previdnejši. Tudi tam, kjer je to brez vsega mogoče, se mojstri ne poslužujejo vajeniškega materiala, ki bi popolnoma ustrezal in ki ga je na razpolago.

Maribor n. pr. je mesto s staro obrtno tradicijo. Ima poleg desetih narodnih šol štiri meščanske šole in dve srednji šoli. Ako pa vzamem statistične podatke po zadnjem šolskem letu, ki ni poznalo utišnitve obrtne-

ga življenja zaradi gospodarskih razmer, t. j. š. l. 1929/1930., vidimo, da se večina mojstrov ni poslužila prilike izbora vajeniškega materiala med učenci višje organiziranih šol, temveč je ostala kar pri narodni šoli. Od vseh to leto tukajšnje obrtno-nadaljevalno šolo obiskujočih vajencev je predhodno obiskovalo (pa ne tudi absolviralo):

Razred	Narodna šola		Meščanska šola	Srednja šola
	osnovna	višja narodna		
Vajenci:				
Pripravljalni tečaj	107 + 1*	144	8	2
Prvi	54	103	61	22
Drugi	28	52	55	17
Tretji	—	5	25	4
Skupaj . . .	189 + 1*	304	149	45
* Vstopil v obrtno-nadaljevalno šolo iz pomožne šole za zastoalo dečo.				
Vajenke:				
Pripravljalni tečaj	9	25	1	—
Prvi	6	42	49	2
Drugi	2	28	39	6
Tretji	3	9	13	—
Skupaj . . .	20	104	102	8
Oboji:				
Vajenci	189 + 1	304	149	45
Vajenke	20	104	102	8
Skupaj . . .	209 + 1	408	251	53

Tabela je zelo poučna. Ona nam ne pove samo, da je nad polovico vseh, to leto obrtno-nadaljevalno šolo obiskujočih vajencev vstopilo v obrtno učno razmerje iz narodne šole. Pove nam tudi, da ta šola v sedanjih menjih obliki za uspešno učenje v obrtno-nadaljevalni šoli ne ustreza, ker se posebno v višjih letnikih to razmerje korenito spreminjajo v korist meščanske šole. Dočim je n. pr. pri vajencih od vseh učencev pripravljalnega tečaja in prvega razreda predhodno obiskovalo narodno šolo 409 vajencev, a meščansko in srednjo šolo samo 93, t. j. 18,4%, vidimo, kako se to razmerje premakne pri drugem in tretjem razredu v korist poslednjim: imamo

iz narodne šole 85, a iz meščanske in srednje šole 101 učenca, t. j. 54%. Učenci iz narodne šole prosto ne morejo več slediti pouku in ostanje nekje na sredni poti.

Nekoliko ugodnejše je razmerje pri vajenkah. To zato, ker se one regrutirajo izključno iz mesta, kjer žive pri roditeljih in so zato imele več prilike delj časa presedeti po šolah. Mojstri pa hodijo po svoje vajence v večji meri tudi na deželo, kjer takih prilik za predšolsko izobrazbo ni.

Če pa bi vzeli za statistiko podlago tekoče šolske leto, bi se stanje vajeniške predizobrazbe pokazalo še v veliko neugodnejšem razmerju. Z uvedbo vpisnih taks ob sprejemu učencev v meščanske in srednje šole so se mnogim vajencem zaprla vrata za pridobitev večje predizobrazbe. To morem ugotoviti kot upravitelj narodne šole v mestu, na kateri se nahaja zaključni razred, t. j. II. oddeljenje višje narodne šole. Ta razred je štel v šolskem letu 1931/32. 15 učencev, ima pa v tekočem šolskem letu 1933/34. 60 učencev. Zaradi taks se tudi roditelji otrok iz mesta, ki so namenili svoje otroke obrti, zadovolje v predizobrazbo v višji narodni šoli.

Razvoj torej ne kaže navzgor, temveč obratno. To v mestu, kjer je obilica šol na razpolago. Kake pa bodo razmere na podeželju? Lahko smatramo, da tam višje izobrazbe, kot jo nudi narodna šola niti 10% vseh vajencev ne bo imelo.

Ako je stanje tako, bo nujno, da se vsaj višja narodna šola čimprej povsod izorganizira in dobro izoblikuje ter prilagodi potrebam obrtnega stanu. Baš ta organizacija pa gre silno počasi in ne ravno v pravcu interesov obrtništva, posebno ne na deželi, kjer prevlada poljedelski element in se na potrebe drugih stanov ni mogoče ozirati.

Mojstri sami naj bi v bodoče ob sprejemu novih vajencev ne gledali samo na telesno moč in na mogoče ugodnosti po učni pogodbi, temveč tudi po predizobrazbi učencev in njihovih spričevalih. V tem pogledu bi vsakakor morale uprave obrtniških prisilnih združb izvajati več vpliva. Kar prisentni te, ako vidiš da se ravno v obrtih, kjer bi se skrben izbor naraščajajo najbolj pričakoval, polaga na predizobrazbo vajencev premalo pažnje. To nam dokazuje naslednja preglednica, ki nam kaže stanje predizobrazbe po posameznih obrtih:

Obrt	Osnovna šola			Višja narodna šola			Meščanska šola			Srednja šola					
	Prip. tečaj	I. raz.	II. raz.	Pr. tečaj	I. raz.	II. raz.	Pr. tečaj	I. raz.	II. raz.	Pr. tečaj	I. raz.	II. raz.			
A. Vajenci.															
Mehaničarji	3	—	—	5	14	1	4	—	12	7	6	—	4	1	—
Ključavničarji	14	10	3	—	20	40	17	—	23	10	10	—	4	4	2
Kovinostrugarji	2	1	1	—	7	6	3	1	—	1	1	3	—	1	1
Kovintiskarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kovinolarji	—	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Elektrotehniki	—	1	—	—	2	3	3	—	—	2	14	6	—	6	5
Izdelovatelji tehtnic	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puškarji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pasarji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pilarji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urarji	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	1	—	1	1	1
Nožarji	1	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleparji	4	1	1	—	3	2	2	—	—	1	1	—	—	—	—
Kovači	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kotlarji	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mizarji	2	2	—	—	16	13	6	—	—	4	3	—	—	—	—
Lesni strugarji	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tesarji	3	1	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Zidarji	13	14	—	—	15	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—
Soboslikarji	2	3	—	—	5	2	3	—	—	1	3	—	—	—	—
Pleskarji (ličarji)	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapetniki	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Steklarji	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šteklorusači	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Črkoslikarji	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Zlatarji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Pozlatarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fotografi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kiparji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Optiki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kolarji	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sodarji	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sedlarji	5	—	—	—	7	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—
Brivci	1	5	6	—	3	—	1	—	—	3	5	—	—	—	1
Knjigovezi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Knjigovezi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Stavci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dimnikarji	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Čevljarji	14 + 1*	—	4	—	22	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Krojači	14	2	—	—	8	3	—	—	—	4	2	—	—	—	—
Klobučarji	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barvarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tkalci	6	—	2	—	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Ušnjarji	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Cipkarji	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peki	4	3	3	—	6	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Slaščičarji	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Mesarji	3	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vrtnarji	1	3	—	—	2	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1
Medičarji	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
* Vstopil iz pomožne šole za slabo nadarjene učence.															
B. Vajenke.															
Šivilje	9	6	1	3	20	33	18	9	1	29	24	12	—	1	4
Krojačice	—	—	—	—	—	—	2	—	—	7	—	1	—	—	—
Pletilje	—	—	—	—	2	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Modistinje	—	—	—	—	1	4	4	—	—	3	4	—	—	1	1
Šteparke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Dežničarke	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prodajalke čevljev	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erizerke	—	—	1	—	1	2	2	—	—	6	10	—	—	—	1
Črkoslikarke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Fotografinke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Šteklarke	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Čevljarice	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

(Štejem v osnovno šolo prva štiri šolska letnika narodne šole, v višjo narodno šolo pa šolske letnike od 5. razreda dalje. Prave višje narodne šole v šol. letu 1929/1930. še ni bilo, postojali pa so peti, šesti in ponekod celo sedmi in osmi razred osnovnih šol, ki sedanji višji narodni štoli odgovarjajo.)

Prednje številke dajo misliti. One so memento roditeljem in mojstrom, šolnikom, pa tudi uredbodavcem, kateri se pri sestavi

uredbe o strokovno-nadaljevalnih šolah na te dejanske razmere niso ozirali.

Nam šolnikom pa v prvem redu narekujejo silno pažnjo in skrb pri izgradnji nove višje narodne šole!

Vsem pa postavijo prednji izsledki vprašanje: Komu prav za prav gre poveriti delo okoli organizacije in postavitve naših obrtnih strokovno-nadaljevalnih šol?

Grčar Viktor, Maribor

Statistika o brezposelnosti in pregled dela v odseku brezposelnih

To poročilo naj nadomešča sestanek, ki v čitalnici ni mogoč.

V 32. letošnji št. »Učit. tov.« je bilo objavljeno statistično poročilo o tokratnem stanju brezposelnosti, ki pa se je po novih nastavitvah močno izpremenilo. Statistika kaže sedaj precej drugačno lice, kakor pa meseca marca, posebno z ozirom na zaposlenost moških abiturientov. Stanje pri abiturientkah pa se ni izpremenilo, kakor tudi ne statistika o socialnem stanju abiturientk in abiturientov, kljub temu, da se je prijavilo skoraj sto novih članov.

Statistični pregled od dne 18. t. m. je pokazal naslednje stanje: V zadnjih treh letih je absolviralo v naši banovini drž. učiteljska 244 gojencev in 409 gojenk; 144 gojenk pa je dovršilo študije na zasebnih učiteljskih v Mariboru, Škofji Loki in Ljubljani. Vseh skupaj je torej 797.

Od 244. abiturientov jih je vložilo prošnje za drž. službo samo 135; upoštevati je namreč treba, da fantje l. 1933. prošnji po veliki večini niso vložili, ker služijo kadrski rok. Dalje nekateri na službo ne reflektirajo. Od teh, ki so prosili za drž. službo, jih je nastavljenih 114 ali v odstotkih 46,7% od vseh, ki so absolvirali in 84,4% od onih, ki so vložili prošnje. Od abiturientk pa jih je vložilo prošnje nekako 350. Ostale za službo niso zaprosile iz raznih vzrokov, tako n. pr.: radi pomanjkanja denarja, druge zopet so mislile, da je vse zaman, nekatere pa so vstopile v samostan, itd. Od teh, ki so vložile prošnje jih je, kolikor smo mogli ugotoviti, v drž. službi 8, v dnevičarski 7 in iz kreditov bednostnega fonda jih je zaposlenih okoli 50. Ako to prikažemo v odstotkih jih je v drž. službi 2,3%, v dnevičarski 2% in učiteljske honoriranih z denarjem bednostnega fonda je 14,3%. Vsega skupaj je torej zaposlenih od 350 abiturientk, ki so za drž. službo prosile, 18,6%.

Pripomniti pa še moramo, da to niso vsi abiturienti, ki stanujejo oziroma so pristojni v dravsko ban. Priglasilo se nam jih je že 18, ki so končali študije izven naše banovine. Od teh osemnajstih je nastavljenih šest. Poleg teh šestih pa jih je nastavljenih v drž. službi še šest, ki pa nam za sedaj še niso znani.

Številke nam torej kažejo, da je zaposlenost deklet minimalna, vendar pa upamo, da se bo stanje tudi pri teh v kratkem izboljšalo, kakor se je v začetku t. m. pri abiturientih.

Na področju ostalih skrbstev, t. j. kulturnem in socialno-zdravstvenem, poizkuša odbor doseči in narediti čim več.

Sestankov kulturno skrbstvo ne prireja, ker jih pač ne more, radi pomanjkanja primerne prostora. Poizkuša pa zato

